

สรุปข่าวการระบาดที่ได้รับรายงานระหว่างวันที่ 15 – 21 ธันวาคม 2545

โดย อุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล และ ลัดดา ลิขิตยี่วรา

กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

รายงานการเกิดโรค/การระบาดใหม่

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) จ. นครศรีธรรมราช 8 และ 3 ธ.ค. 2545	สสจ. นครศรีธรรม ราช 19 ธ.ค.2545	ได้รับรายงานผู้ป่วยเสียชีวิตโรคพิษสุนัขบ้า 2 ราย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 44 ปี อาชีพรับจ้างทำสวนยาง อยู่บ้านเลขที่ 55/5 ม. 9 บ้านจำปาด.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช เริ่มป่วยวันที่ 8 ธ.ค. 2545 อาการ ปวดเมื่อย คัน ซา บริเวณขา ขวาดั้งแต่โคนขาลงไป ต่อมามีอาการกลั้วน้ำ สิ้นไม่สูดลมและแสง รับการรักษาที่คลินิกเอกชน และส่งต่อรพช.ทุ่งสง ในวันเดียวกัน มีอาการกลืนลำบาก อ้าปากไม่ได้ ขากรรไกรกระตุก กลั้วน้ำกลั้วลม จึงส่งต่อรพม.นครศรีธรรมราช วันที่ 9 ธ.ค. 2545 และ เสียชีวิตวันที่ 11 ธ.ค. 2545 ผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขกัดที่บริเวณหลังเท้าขวา ผิวหนังขาดเล็กน้อย เมื่อวันที่ 27 ก.ย.2545 หลังถูกกัดไม่ได้ทำความสะอาดแผล ไม่ได้ฉีดวัคซีน สุนัขที่กัดไม่มีเจ้าของ อายุประมาณ 1 ปี ไม่ทราบที่อยู่ ในวันเดียวกันได้กัดเด็กหญิงอายุ 9 ปี ที่ขาขวา และได้รับวัคซีนที่ รพช. ทุ่งสง เมื่อวันที่ 30 ก.ย. , 2 , 7 , 30 ต.ค. และนัดวันที่ 30 ธ.ค. 2545 การควบคุมป้องกันโรค ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้สัมผัสร่วมบ้าน 4 ราย รายที่ 2 เพศชาย อายุ 31 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่บ้านเลขที่ 93/2 ม. 8 ลำนาว ต.เก่าแสน อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช เริ่มป่วยและเข้ารับการรักษาที่ รพช.นาบอน วันที่ 3 ธ.ค. 2545 อาการ ซา เจ็บบริเวณที่ถูกสัตว์กัด กลืนลำบาก ปวดศีรษะ กลั้วน้ำ กลั้วลม เสียชีวิตวันที่ 7 ธ.ค. 2545 ผู้ป่วยมีประวัติถูกสุนัขไม่มีเจ้าของกัด เป็นรอยเขียวมีเลือดออก ที่หลังมือขวา 2 แผล เมื่อวันที่ 16 ก.ย. 2545	ติดตาม สถานการณ์

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	
		<p>หลังถูกกัดล้างแผลด้วยน้ำสบู่ ไม่ได้ฉีดวัคซีน สุนัขถูกตีตาย ไม่ได้ส่งหัวสุนัขตรวจ การป้องกัน ควบคุมโรค ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่ผู้ สัมผัส 16 ราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ ประสานงานกับปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ ควบคุม โรคในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ตั้งแต่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 สำนักกระบาด วิทยาได้รับรายงานผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าทั่ว ประเทศจำนวน 26 ราย จาก 20 จังหวัด)</p>	
<p>โรคอุจจาระร่วงอย่าง แรง(Severe diarrhoea) อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 11 - 12 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ.ชลบุรี</p>	<p>ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ตรวจ พบเชื้อ <i>Vibrio cholerae</i> El Tor inaba 2 ราย รายที่ 1 เพศชาย อายุ 47 ปี อาชีพรับจ้าง (ควาญช้าง) อยู่ที่ ม.7 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง เริ่มป่วยวันที่ 11 ธ.ค. 2545 เวลา 20.00 น. อาการ คลื่นไส้ ถ่ายอุจจาระเหลวเป็นน้ำ รับประทานยา Lomotil อาการไม่ทุเลาและมีเหงื่อออกมาก จึงเข้ารับการรักษาที่รพช.บางละมุง ในวันที่ 12 ธ.ค. 2545 เวลา 14.30 น. ขณะนี้อาการทุเลา ได้ทำ Rectal swab ผู้สัมผัส 33 ราย พบเชื้อ 3 ราย อาหารที่สงสัย หอยแครงลวก ชื่อจากกรรณ ราย ที่ 2 เพศชายอายุ 39 ปี อาชีพรับจ้าง อยู่ บ้านเลขที่ 499 ม. 5 ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ. ชลบุรี เริ่มป่วยวันที่ 10 ธ.ค. 2545 อาการถ่ายเป็น น้ำ เข้ารับการรักษาที่รพช.บางละมุง ในวันที่ 12 ธ.ค. 2545 ได้ค้นหาผู้สัมผัสในครอบครัวและชุมชน ทำ Rectal swab 34 ราย พบเชื้อ 1 ราย (ภรรยาผู้ป่วย) เก็บน้ำดื่ม น้ำใช้ บ้านผู้ป่วยส่งตรวจ ไม่พบเชื้อ (ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 มี รายงานผู้ป่วยจำนวน 157 ราย ร้อยละ 25.54 อยู่ใน อ.บางละมุง และรายสุดท้ายที่พบเกิดในพื้นที่ที่เป็น สถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือโลกในการจัดงาน</p>	<p>ติดตาม สถานการณ์</p>

		ชุมชนลูกเสือโลกครั้งนี้)	
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
<p>โรคเลปโตสไปโรซิส (Leptospirosis)</p> <p>จ.ศรีสะเกษ</p> <p>4 – 10 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ. ศรีสะเกษ</p>	<p>ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคเลปโตสไปโรซิสจำนวน 18 ราย จาก 5 อำเภอ ภูมิลำเนาคนละหมู่บ้าน ไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางระบาดวิทยา ส่วนใหญ่ อาชีพทำนา อายุระหว่าง 35 – 71 ปี ตรวจยืนยันด้วยวิธี Latex agglutination test (ตั้งแต่ต้นปีมีรายงานผู้ป่วยจำนวน 361 ราย เสียชีวิต 8 ราย)</p> <p>ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. - 22 ธ.ค. 2545 สำนักงานระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรค เลปโตสไปโรซิสทั่วประเทศจำนวน 5,899 ราย เสียชีวิต 99 ราย ผู้ป่วยร้อยละ 83 อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปี พ.ศ. 2544 สำนักงานระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยทั่วประเทศ 10,216 ราย เสียชีวิต 171 ราย)</p>	<p>ติดตาม สถานการณ์</p>
<p>โรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning)</p> <p>จ.สมุทรสาคร</p> <p>4 ธ.ค. 2545</p>	<p>สสจ. สมุทรสาคร</p>	<p>ได้รับรายงานสอบสวนโรคจากรพช.บ้านแพ้ว สรุปว่าเมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 2545 เวลาประมาณ 17.00 น. มีนักเรียนป. 3 - 6 จำนวน 25 คน จากโรงเรียนบ้านรางสายบัว ต.คลองตัน อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร เข้ารับการรักษา ด้วยอาการ ปวดท้อง อาเจียน หลายครั้ง เป็นผู้ป่วยนอก 24 ราย ผู้ป่วยใน 1 ราย กลับบ้านวันที่ 5 ธ.ค. 2545 จากการสอบสวน วันที่ 4 ธ.ค. 2545 เวลา 13.00 น. ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ให้นักเรียนชั้น ป. 3 - 6 เก็บผักตบชวาในคลองหน้าโรงเรียน เด็กที่ป่วยทั้งหมด ได้เก็บผลของต้นหมากเข้า นำมาแกะเมล็ดภายในรับประทาน หลังจากนั้นประมาณ 1 ชม. จึงเกิดอาการป่วย ต้นหมากเข้า มีลักษณะเป็นพุ่ม ใบปลายหยิกข้วย มีดอกสีเหลืองเล็ก ๆ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีดำแตกเป็นแฉก ขนาดลูกเกาลัด เนื้อข้างในมีสีขาว และมีรสมัน</p>	<p>ศึกษา ลักษณะ ความเป็นพิษ ของต้นไม้ชนิด นี้ ต่อไป</p>

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคอาหารเป็นพิษ (Food poisoning) จ.พิษณุโลก 6 ธ. ค. 2545	สสจ. พิษณุโลก 18 ธ.ค. 45	โรคอาหารเป็นพิษในกลุ่มผู้ร่วมนั่งวีปัสสนา จ.พิษณุโลก มีผู้ป่วย 67 ราย จาก 3,228 ราย ผล Rectal swab ผู้ป่วย 5 ราย แม่ครัว 3 ราย และตัวอย่างน้ำมะนาว/น้ำส้มปั่น ไม่พบเชื้อทุก ตัวอย่าง	จบการติดตาม

บันทึกท้ายบท

ขณะนี้ใกล้จะสิ้นปี พ.ศ. 2545 แล้ว จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ที่ได้รับจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีโรคที่น่าสนใจ ได้แก่ โรคพิษสุนัขบ้า ป่วย/ตาย 26 ราย โรคคอตีบ 24 ราย โรคไอกรน 14 ราย บาดทะยัก เด็กแรกเกิด 7 ราย ตาย 2 ราย โรคหัด 9,799 ราย ตาย 3 ราย โรคไข้มองอักเสบ 306 ราย ตาย 34 ราย โรคไข้กาฬหลังแอ่น 31 ราย ตาย 10 ราย โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง (Passive+Active case) 865 ราย ตาย 8 ราย โรคเลปโตสไปโรซิส 6,146 ราย ตาย 103 ราย โรคมือเท้าปาก 3,602 ราย ตาย 2 ราย โรคไข้เลือดออก 108,100 ราย ตาย 173 ราย ในปี พ.ศ. 2545 บางโรคจะมีจำนวนน้อยกว่า ปี พ.ศ. 2544

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขต 3 เขต 4 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในภาคกลาง และสำนักโรคระบาดวิทยา ได้ร่วมกันเฝ้าระวังและสอบสวนโรคในการชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 23 ธันวาคม 2545 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2546

ตั้งแต่วันที่ 23 - 25 ธันวาคม 2545 ได้เริ่มเฝ้าระวังและสอบสวนโรคพบว่า ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การบาดเจ็บ อุจจาระร่วง และอาหารเป็นพิษ สาเหตุที่เกิดอุบัติเหตุมีหลายประการ เช่น ถนนภายในค่ายลูกเสือโลก ขรุขระ มีฝุ่นมาก ถนนลาดชัน และแคบ การก่อสร้างอาคาร ที่พัก และกางเต็นท์ สำหรับโรคอุจจาระร่วง สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการรับเชื้อมาก่อนเข้ามาพักในค่ายลูกเสือ และมีอาหารบางชนิดที่ต้องสงสัยในโรงอาหาร (West และ East Cafeteria) ซึ่งได้เก็บอาหารที่ต้องสงสัยและ Rectal Swab ผู้ป่วย ส่งตรวจศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชลบุรีแล้ว

ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงและอาหารเป็นพิษ เป็นชาวต่างชาติ (อาสาสมัคร) ร้อยละ 55.2 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.0 ผู้ป่วยชาวไทย ร้อยละ 44.8 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 38.5

ขณะนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกำลังแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆ และสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาแล้ว คาดว่าตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม เป็นต้นไป จะมีผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง อาหารเป็นพิษ และการบาดเจ็บ เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรค คงจะมีงานเพิ่มขึ้นมากตลอดการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งนี้

คณะที่ปรึกษา

บรรณาธิการที่ปรึกษา

บรรณาธิการประจำฉบับ

บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต

งานข้อมูล

งานพิสูจน์อักษร

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน

นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ขุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข

นายองอาจ เจริญสุข

นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว

นางสาวเพ็ญศรี จิตรนาททรัพย์ นางอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ นายประเวศน์ แยมชื่น

นางกาญจน์ย์ คำนาคแก้ว นางพวงศิริ วัฒนาสุรศักดิ์ นางสิริลักษณ์ รังมิ่งศักดิ์

นายแพทย์ค่านวน อึ้งชูศักดิ์

นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี